

Onderwerp**Overbruggingslening Energiecoöperatie Midden-Drenthe voor drijvend zonnepark Beilen****Informatie**

Datum	21 april 2021	Overleg gepleegd met:
Behandelaar	Christiaan Viersen	☒ Financieel adviseur: Henk Heijnen
Zaaknummer	2169495	☐ Personeelsconsulent:
Portefeuillehouder	Wethouder Schipper	☒ Medewerker bestuur en juridische zaken: Jelle de Muinck
Besluitvormend orgaan	Gemeenteraad	☐ Communicatieadviseur:
		☐ Inkoopadviseur:
		☐ Team:
		☐ Naam medewerker:
		☐ Inspraak/adviesorgaan:

Aanleiding/voorgeschiedenis**Inleiding**

Op 13 mei 2020 heeft het college de vergunning verleend voor het bouwen van het drijvende zonnepark aan De Mussels te Beilen. In februari dit jaar is begonnen met de realisatie van het zonnepark. Op de zandwinplas van Beugel Infrastructuur installeert ontwikkelaar GroenLeven in totaal bijna 40.000 drijvende zonnepanelen.

Overeenkomst zonnepark

Op 19 mei 2020 heeft het college ingestemd met de anterieure overeenkomst met GroenLeven over het zonnepark. Een belangrijk onderdeel uit deze overeenkomst is de afspraak dat GroenLeven een lokaal energiefonds en/of een lokale energiecoöperatie de mogelijkheid zal bieden om het project (gedeeltelijk) aan te kopen en zo lokaal eigendom te verwerven.

Belangstelling energiecoöperaties

We hebben onze lokale energiecoöperaties (EC's) gevraagd of zij belangstelling hebben om hier gezamenlijk in te stappen. Alle EC's spraken uit dat ze bereid zijn om samen te werken en te proberen dit lokale eigendom voor elkaar te krijgen. Voor de EC's is het ook een mooi pilotproject voor lokaal eigendom en de kans om langs deze weg zichtbaarder te worden en een steviger positie te krijgen. Het is daarom de bedoeling om een overkoepelende EC op te richten, namelijk de Energiecoöperatie Midden-Drenthe. Aan de oprichting van de Energiecoöperatie Midden-Drenthe wordt op dit moment hard gewerkt.

Partnerschap met WDOD

Het dagelijks bestuur van Waterschap Drents Overijsselse Delta (WDOD) heeft in april jongstleden besloten om samen met de Energiecoöperatie Midden-Drenthe de mogelijkheden te onderzoeken

voor overname en participatie in het drijvende zonnepark. De besluitvorming daarover zal naar verwachting plaatsvinden medio 2021.

Ondersteuning Bronnen van Ons en Enber

Samen met de provincie heeft de gemeente de coöperatieve ontwikkelaar Bronnen van Ons benaderd, om de EC's te ondersteunen bij de aankoop van het park. Bronnen van Ons is onderdeel van de beweging Energie van Ons, opgericht door de provinciale koepels van de EC's en de Natuur- en milieufederaties in de drie noordelijke provincies. Bronnen van Ons heeft een inhoudelijke rol op zich genomen ten aanzien van de advisering van de lokale energie initiatieven en de financiering van het project.

Daarnaast heeft de Energiecoöperatie Midden-Drenthe aan het advieskantoor Enber gevraagd om te adviseren in dit proces. Enber heeft inmiddels de nodige kennis ervaring opgedaan omtrent de aankoop van zonneparken voor onder andere energiecoöperaties.

Enber heeft diverse gesprekken gevoerd met mogelijke financiers van het park aangezien de energiecoöperatie Midden-Drenthe over onvoldoende financiële middelen beschikt om het park aan te kopen.

Het Zonnepark

Als de overname lukt, wordt een besloten vennootschap eigenaar van het park. De aandelen zijn dan voor het merendeel in handen van de Energiecoöperatie Midden-Drenthe. Er resteert een minderheidsbelang voor het Waterschap.

Op dit moment zijn de Energiecoöperatie Midden-Drenthe en het Waterschap met Groenleven in prijsonderhandeling om tot een definitief bedrag te komen. Het grootste gedeelte (2/3 deel) van het voor de aankoop benodigde bedrag is via de reguliere, commerciële kredietmarkt opgehaald. Voor het gedeelte dat de Energiecoöperatie Midden-Drenthe moet opbrengen wordt gedacht aan crowdfunding en een lening bij de overheid: de Drentse Energie Organisatie (DEO) van de provincie, eventueel aangevuld met een bedrag van onze gemeente. Als het park in eigendom is verworven zullen de coöperaties de eigen leden vragen om deel te nemen in het park en ook particulieren en bedrijven benaderen om zich als lid van de coöperatie in te kopen in het park.

Omdat de crowdfunding pas kan worden opgestart als duidelijk is dat de koop doorgaat en Groenleven wel de garantie wil dat het koopbedrag beschikbaar is bij de koop, is er een korte periode te overbruggen tussen de koop en de ontvangst van de gelden uit de crowdfunding. Aan de gemeente was daarom ook de vraag gesteld of wij de EC's financieel willen ondersteunen aan de hand van een overbruggingslening. De overbruggingslening zou dan worden afgelost met de opbrengsten uit de crowdfunding.

Positieve grondhouding college

Begin april heeft het college ingestemd om een mail aan de Energiecoöperatie Midden-Drenthe te versturen waarin we onze positieve grondhouding aangeven met betrekking tot de overbruggingslening voor het zonnepark.

Recente ontwikkelingen

Naar nu blijkt zal DEO het overbruggingskrediet met betrekking tot de crowdfunding geheel op zich nemen evenals een langlopende achtergestelde lening. Aan de gemeente is nu gevraagd om een lening te verstrekken die gezien kan worden als voorschot op het verwachte kapitaal waarmee

nieuwe leden (particulieren en bedrijven) zich inkopen in de coöperatie en eventuele achtergestelde leningen van derden. Gevraagd wordt om een lening ter grootte van € 400.000,-.

Afspraken met ontwikkelaar over financiering

GroenLeven heeft aangegeven voor de zomer duidelijkheid te willen hebben over de financiering van het park. Mocht de financiering niet op tijd zijn geregeld, dan zal GroenLeven op zoek gaan naar andere geïnteresseerde investeerders. Dit zijn veelal partijen van (ver) buiten de gemeente. Wel zal er dan conform de anterieure overeenkomst een gebiedsfonds door GroenLeven worden ingericht waaruit de energiecoöperaties financiering kunnen halen. Deze opbrengsten zullen echter fors lager zijn dan wanneer de energiecoöperatie mede-eigenaar is van het park. Er is dan ook geen sprake meer van lokaal eigendom.

Voorstel

Toelichting voorstel

Voorstel

1. Een lening van € 400.000 te verstrekken aan de energiecoöperatie Midden-Drenthe voor de aankoop van het drijvende zonnepark Beilen.
2. De lening te verstrekken onder de volgende condities:
 - a. Dat 50% van verkregen middelen van nieuwe leden en het opgehaalde achtergesteld kapitaal wordt aangewend om de lening van de gemeente af te lossen.
 - b. Dat over (het restant van) de lening een marktconform rentepercentage van 4% wordt berekend.
 - c. Als binnen vier jaar de lening niet volledig wordt afgelost volgens het bepaalde onder a., wordt het restant van de lening afgelost uit de beschikbare liquide middelen die nodig zijn om de continuïteit van de coöperatie te borgen.
 - d. In de leningsovereenkomst te bepalen dat liquide middelen die niet nodig zijn voor de continuïteit van de coöperatie volledig benut zullen worden voor het vervroegd aflossen van de leningen.
 - e. In de leningsovereenkomst te bepalen dat de coöperatie geen activiteiten zal ontplooiën of verplichtingen zal aan gaan die buiten de doelstellingen van de business-case vallen, zonder overleg en de schriftelijke instemming van de kredietgevers.
3.
 - a. Om een risicoreserve drijvend zonnepark Beilen te vormen waarbij de hoogte van de risicoreserve gelijk te stellen met het uitstaande bedrag van de lening van maximaal € 400.000. Bij aflossing kan jaarlijks een bedrag vrijvallen.
 - b. Het bedrag van € 400.000 te onttrekken aan de Algemene bestemmingsreserve. De vrijval van de risicoreserve weer ten gunste van de algemene bestemmingsreserve te laten komen.

Argumenten

Vorig jaar heeft uw gemeenteraad de Duurzaamheidsvisie vastgesteld. In de Duurzaamheidsvisie zijn de volgende uitgangspunten opgenomen:

- Verduurzaming is voor iedereen betaalbaar en behapbaar.
- Opbrengsten in de regio houden.
- Met elkaar en lokaal.
- Integraliteit en koppelkansen met andere ontwikkelingen.

Daarnaast is de ambitie opgenomen om bij grootschalige zonneparken te streven naar minimaal 50% lokaal eigendom. Wanneer wij de co-financiering voor het zonnepark aan de Energiecoöperatie Midden-Drenthe beschikbaar kunnen stellen geven we invulling aan alle vier uitgangspunten en aan de ambitie voor 50% lokaal eigendom. We geven hiermee een positieve impuls aan de lokale energiebeweging:

- De jaarlijkse opbrengsten van het park kan de Energiecoöperatie Midden-Drenthe inzetten voor duurzaamheidsinitiatieven in de gemeente.
- De lokale gemeenschap ervaart niet alleen de lasten maar profiteert ook van de lusten. Inwoners en ondernemers van Midden-Drenthe kunnen er voor kiezen om lokale groene elektriciteit af te nemen van het drijvende zonnepark.

Alternatieven

Alternatief is om als gemeente geen financiële ondersteuning te bieden aan de Energiecoöperatie Midden-Drenthe. De kans is daarmee erg groot dat de aankoop door de EC Midden-Drenthe hierdoor niet op tijd lukt en dat daarmee de opzet voor het 50% lokaal eigendom niet van de grond komt. Hoogstwaarschijnlijk kiest GroenLeven er daarom voor om met andere energie-exploitatiebedrijven verder te gaan. Dit zijn commerciële bedrijven van buiten de gemeente die vaak op nationaal of zelfs internationaal niveau opereren.

Een ander alternatief waardoor het ook mogelijk is de aankoop door de EC Midden-Drenthe mogelijk te maken is om als gemeente lid te worden van de Energiecoöperatie en daartoe een kapitaal in te brengen van € 400.000. Deze mogelijkheid is nog niet onderzocht. Het lidmaatschap van een coöperatie geeft een winstuitkering en eventueel een (kleine) vinger in de pap, maar geeft ook gedeelde verantwoordelijkheid als het misgaat. De winstuitkering wordt vooral interessant na aflossing van de leningen, dus na 15 jaar, en is afhankelijk van de energieprijzen van dat moment.

Randvoorwaarden

Het beschikbaar stellen van financiering is wel afhankelijk van de volgende aspecten:

- de uiteindelijke koopprijs van het park en de bijbehorende voorwaarden.
- of alle gevraagde financiers uiteindelijk mee doen en daarmee de business case (op tijd) rond komt.

Risico's

Risico voor de gemeente is dat de lening niet volledig kan worden afbetaald door de Energiecoöperatie Midden-Drenthe, omdat er onvoldoende belangstelling is voor deelname aan het zonnepark door lokale particulieren en bedrijven. Dit risico schatten we laag in omdat het voor met name bedrijven wel aantrekkelijk is om zo eenvoudig een duurzaam karakter te krijgen. Als er onverhoopt niet genoeg belangstelling is, dan blijft er een lening over voor het deel dat niet kan worden afgelost. In het businessmodel is rekening gehouden met een volledige aflossing van de lening van de bank en de crowdfundingsgelden over 15 jaar met een rente van 4% voor wat betreft de crowdfundingsgelden en de lening van DEO. In de leenovereenkomst kan aangesloten worden bij deze voorwaarden voor het gedeelte dat niet wordt afgelost. Het risico dat overblijft wanneer dat gedeelte niet kan worden afgelost is gering, gelet op de aanwezigheid van de SDE+ subsidie voor de aflossing van het zonnepark in die 15 jaar en het feit dat de zon gewoon blijft schijnen en het park opbrengsten genereert.

Voor wat betreft het overgrote gedeelte van de benodigde gelden zal de bank een lening verstrekken aan de coöperatie. De besloten vennootschap zal ter zekerheid van dat bedrag een hypotheek verstrekken aan de bank. De coöperatie is aandeelhouder in de besloten vennootschap. Een hypotheek is niet mogelijk, pandrecht op de aandelen wel. In hoeverre het zin heeft zekerheid te bedingen bij een restant lening, is afhankelijk van de grootte van die lening. Het is mogelijk in de leenovereenkomst een drempelbedrag op te nemen wanneer zekerheid moet worden gesteld door de coöperatie.

Financiële gevolgen

Om haar aandeel in de financiering te kunnen bijdragen is de energiecoöperatie Midden-Drenthe in gesprek met een aantal financiers waaronder de Drentse Energie Organisatie (DEO), de gemeente Midden-Drenthe en een crowdfunding platform. Verschillende (gezamenlijke) gesprekken hebben geresulteerd in een totale financieringsstructuur, onderdeel hiervan is een financieringsverzoek van € 400.000 richting de gemeente.

Door de financiering van de gemeente krijgt de energiecoöperatie Midden-Drenthe de tijd om nieuwe leden te werven en achtergesteld kapitaal op te halen (verwachting is € 800.000), hiervoor worden in eerste instantie lokale bedrijven en particulieren benaderd. Mocht op termijn blijken dat er op lokaal niveau onvoldoende belangstelling is, dan wordt opgeschaald naar regionaal dan wel lokaal niveau en worden eventueel regionale bedrijven en particulieren benaderd. Uit de inkomsten wordt de gemeente afgelost (50%). De planning is dat dit binnen 4 jaar gerealiseerd wordt. Er wordt gerekend met een rente van 4%. Dit commerciële rentepercentage geldt ook voor DEO en 'de crowd'. De gemeente verstrekt een lening van **€ 400.000** tegen de volgende condities.

- a. Dat 50% van verkregen middelen van nieuwe leden en het opgehaalde achtergesteld kapitaal wordt aangewend om de lening van de gemeente af te lossen.
- b. Over (het restant van) de lening wordt een marktconform rentepercentage van **4%** berekend. Deze is gelijk aan de rentecompensatie van DEO en de crowdfunding deelnemers.
- c. Als binnen vier jaar de lening niet volledig wordt afgelost volgens het bepaalde onder a., wordt het restant van de lening afgelost uit de beschikbare liquide middelen die nodig zijn om de continuïteit van de coöperatie te borgen.
- d. In de leningovereenkomst te bepalen dat liquide middelen die niet nodig zijn voor de continuïteit van de coöperatie volledig benut zullen worden voor het vervroegd aflossen van de leningen.
- e. In de leningovereenkomst te bepalen dat de coöperatie geen activiteiten zal ontplooiën of verplichtingen zal aan gaan die buiten de doelstellingen van de business-case vallen, zonder overleg en de schriftelijke instemming van de kredietgevers.
- f. Om een risicoreserve drijvend zonnepark Beilen te vormen waarbij de hoogte van de risicoreserve gelijk te stellen met het uitstaande bedrag van de lening van maximaal **€ 400.000**. Bij aflossing kan jaarlijks een bedrag vrijvallen. Het bedrag van **€ 400.000** te onttrekken aan de Algemene bestemmingsreserve.

Personele gevolgen

Niet van toepassing.

Duurzaamheid

De duurzaamheidsafwegingen zijn aangegeven onder de kopjes 'aanleiding' en 'toelichting voorstel'.

Publicatieniveau

Openbaar.

Overig

Niet van toepassing.

Vervolgprocedure/communicatie

Wanneer uw raad instemt met de financiering voor het drijvende zonnepark Beilen zullen we de Energiecoöperatie Midden-Drenthe en Enber hier over informeren. Daarnaast stelt de gemeente een leenovereenkomst op met de Energiecoöperatie Midden-Drenthe.

Bijlagen